

635

Besluit van 11 november 1975, houdende wijziging van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 (Stb. 350)

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 2 oktober 1975, no. RXW 64 487, Hoofddirectie van de Waterstaat;

Overwegende, dat bij de vaststelling van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 (Stb. 350) rekening is gehouden met de omstandigheid dat door de betere mogelijkheden tot rendabele uitoefening van de IJsselmeervisserij een situatie zal intreden, waarin ook na de verdere inpoldering van het IJsselmeer een dergelijke uitoefening van de visserij mogelijk zal blijven, met gevolg dat voor degenen die nadien die visserij zullen verlaten de feitelijke grondslag voor het ontstaan van aanspraken krachtens het Zuiderzeesteunbesluit 1963 zal zijn komen te vervallen;

dat ingevolge artikel 4, eerste lid, juncto de artikelen 5 en 21, tweede lid, van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 door Ons het tijdstip kan worden vastgesteld waarop bovenvermelde situatie geacht wordt te zijn bereikt, en dat, nu dit laatste blijkt bovenvermelde voordracht het geval is, tot de vaststelling van bedoeld tijdstip dient te worden overgegaan;

Gelet op de artikelen 6a en 13 van de Zuiderzeesteunwet (Stb. 1925, 290);

Gezien het advies van de Generale Commissie van 9 juni 1975;

De Raad van State gehoord (advies van 15 oktober 1975);

Gezien het nader rapport van onze voornoemde Minister van 31 oktober 1975 nr. RW 74061, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ENIG ARTIKEL

In het Zuiderzeesteunbesluit 1963¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 4, eerste lid onder b, wordt in plaats van «voor een door Ons, de Generale Commissie gehoord, te bepalen tijdstip» gelezen: vóór 1 juni 1976.

B. In artikel 5 wordt in plaats van «vóór het in het eerste lid onder b van het vorige artikel bedoelde door Ons te bepalen tijdstip» gelezen: vóór 1 juni 1976.

C. In artikel 21, tweede lid, wordt in plaats van «vóór het in het eerste lid van artikel 4 bedoelde, door Ons te bepalen tijdstip» gelezen: vóór 1 juni 1976.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 11 november 1975.

Juliana

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. Westerterp

Uitgegeven de vierde december 1975.

De Minister van Justitie,
Van Agt

Nota van toelichting

Het onderhavige besluit betreft degenen die krachtens de artikelen 6a en 13 van de Zuiderzeesteunwet (Stb. 1925, 290) en het daarop steunende Zuiderzeesteunbesluit 1963 (Stb. 350) bij het verlaten van de IJsselmeervisserij in aanmerking zouden kunnen komen voor een uitkering als vergoeding wegens waardevermindering van vissersvaartuigen en netwerk resp. als tegemoetkoming wegens gederfde inkomsten. Het besluit strekt ertoe voor laatstgenoemden vast te stellen dat, door de ontwikkeling binnen de IJsselmeervisserij op 1 juni 1976 een situatie zal zijn ontstaan waardoor de inpolderingen in het IJsselmeer voor degenen die na dat tijdstip de IJsselmeervisserij voortzetten niet meer als oorzaak van schade kan worden aangemerkt. Een en ander wordt hieronder toegelicht.

In de Zuiderzeesteunwet, waarbij de tegemoetkoming aan de Zuiderzeevervisserijbevolking wegens de schade die de afsluiting van de Zuiderzee hun mocht berokkenen werd geregeld, is naast de verlening van tal van faciliteiten ook voorzien in de mogelijkheid van een tegemoetkoming in geld. Deze tegemoetkoming is ingevolge artikel 13 van genoemde wet bestemd voor degenen voor wie de afsluiting en de daarop volgende inpolderingen tot zodanige omstandigheden leiden dat hun (aan de IJsselmeervisserij ontleende) inkomsten gaan ontbreken, terwijl zij zich niet op andere wijze voldoende middelen tot onderhoud kunnen verschaffen. Een en ander heeft zijn nadere regeling gevonden in een algemene maatregel van het bestuur, thans het Zuiderzeesteunbesluit 1963, waarin tevens de vergoeding wegens waardevermindering van vissersvaartuigen en netwerk als voorzien in artikel 6a van de Zuiderzeesteunwet is geregeld.

De vraag in hoeverre het ontbreken van inkomsten is toe te schrijven aan de afsluiting respectievelijk de inpolderingen zal mede afhangen van het aantal vissers dat op de door de inpolderingen steeds verder ingekrompen oppervlakte van het IJsselmeer de visvangst zal blijven uitoefenen. Wat dit betreft mocht ten tijde van de invoering van de Zuiderzeesteunwet worden verwacht, dat door een geleidelijk afnemen van het aantal IJsselmeervissers, na de afsluiting van de Zuiderzee en na het gereedkomen van de achtereenvolgens in het IJsselmeer uit te voeren inpolderingen, ten slotte een situatie zou kunnen worden bereikt, waarin voor de overgebleven vissers een rendabele bedrijfsuitoefening in het overblijvende deel van het IJsselmeer mogelijk zou zijn. Een dergelijke situatie zou nog kunnen worden bevorderd door het uitgiftebeleid van de voor de visserij op het IJsselmeer vereiste vergunningen op grond van de Visserijwet.

Alhoewel in het begin van de zestigerjaren kon worden vastgesteld dat het aantal IJsselmeervissers aanmerkelijk was afgenomen, kon toch niet worden gezegd dat een situatie in bovenbedoelde zin was bereikt. Het bleek in tegendeel zelfs nodig verdere maatregelen te nemen om een sanering binnen de IJsselmeervisserij te bevorderen.

Dit heeft er toe geleid dat door de toenmalige Minister van Landbouw en Visserij een saneringsregeling is vastgesteld (Beschikking sanering-IJsselmeervloot 1969 Stct. 253).

Inmiddels waren ook reeds in de Zuiderzeesteunwet en in het daarop steunende (nieuwe) Zuiderzeesteunbesluit 1963 enkele voorzieningen getroffen die het voor meer IJsselmeervissers aantrekkelijk zouden kunnen maken hun bedrijf te beëindigen. Deze voorzieningen betroffen met name de uitbreiding van de kring van belanghebbende IJsselmeervissers tot degene onder hen die na 1906 en vóór 1913 waren geboren. Verder was in het nieuwe Zuiderzeesteunbesluit de vergoedingsregeling van waardevermindering van vaartuigen en netwerk voor hen die de IJsselmeervisserij verlieten in enkele opzichten gunstiger dan de voorheen bestaande regeling. Ten slotte werden ook de mogelijkheden tot het verkrijgen van een geldelijke tegemoetkoming wegens derving van inkomsten verruimd.

Als gevolg van het bovenstaande kreeg het nieuwe Zuiderzeesteunbesluit 1963 mede het karakter van een afvloeiingsregeling. Aan deze nieuwe opzet was inherent dat de regeling ook rekening diende te houden met de omstandigheid dat de situatie op het bevorderen waarvan zij mede is gericht, is getreden, in welk geval immers die regeling zelf niet langer grondslag zou moeten zijn voor het ontstaan van nieuwe aanspraken.

Vandaar dat bij artikel 4, eerste lid, van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 is voorzien in de mogelijkheid tot vaststelling van een tijdstip waarop de beoogde situatie geacht kan worden te zijn ingetreden en aan dat besluit niet langer aanspraken kunnen worden ontleend.

De genoemde bepalingen schrijven voor, dat deze vaststelling zal geschieden bij Koninklijk besluit, nadat daaromtrent het advies is uitgebracht door de Generale Commissie, zijnde het bij de Zuiderzeesteunwet ingestelde adviesorgaan.

Inmiddels is met name door de omvang waarin aan genoemde saneringsregeling uitvoering is gegeven bewerkstelligd, dat het aantal houders van IJsselmeervisvergunningen zodanig aan de mogelijkheden tot vissen in het IJsselmeer in de bestaande en eventueel nieuw te vormen randmeren is aangepast dat naar het oordeel van de Minister van Landbouw en Visserij voor een ieder van de overgebleven vissers, op wie het Zuiderzeesteunbesluit 1963 nog van toepassing is, een rendabele bedrijfsuitoefening mogelijk moet worden geacht. Hierbij is er van uitgegaan dat voor een rendabele uitoefening van een visserijbedrijf op het IJsselmeer een oppervlakte van 1200 ha viswater nodig is. Deze norm komt overeen met die welke door de voorlopige Adviesraad voor de IJsselmeervisserij is gehanteerd. De oppervlakte van het IJsselmeer is thans ca. 200 000 ha, waarvoor aan 147 visserijbedrijven een vergunning is uitgereikt. Indien na het gereedkomen van de dijk Lelystad-Enkhuizen zou worden besloten tot inpoldering van de Markerwaard, zal het na de uitvoering daarvan overblijvende deel van het IJsselmeer een oppervlakte gaan verkrijgen van circa 120 000 ha. In dat geval zullen evenwel tussen het oude land en het nieuw ingepolderde gebied randmeren ontstaan met een oppervlakte van 30 à 35 000 ha, afhankelijk van de concrete uitvoeringsplannen, zodat daarvoor wel 25 houders van IJsselmeervisvergunningen plaats zal zijn. Verder zijn 20 houders van IJsselmeervisvergunningen nu reeds tevens in het bezit van een vergunning voor de visserij op de bestaande randmeren langs de IJsselmeerpolders. Deze vergunninghouders kunnen de visserij geheel op die randmeren gaan uitoefenen. Indien voorts in aanmerking wordt genomen dat voordat door inpoldering van de Markerwaard een gedeelte van het IJsselmeer voor de visvangst verloren zou kunnen zijn gegaan zeker een enkele – vermoedelijk 5 – vergunninghouders hun visserijbedrijf wegens gebrek aan opvolging zullen staken, zal het na inpoldering overblijvende deel van het IJsselmeer nog slechts aan 97 à 100 visserijbedrijven plaats behoeven te bieden, hetgeen past in het vergunningenbeleid waarin, zoals bovenvermeld wordt uitgegaan van een oppervlakte viswater van gemiddeld 1200 ha per bedrijf.

Het voorgaande leidt tot de gevolgtrekking dat de thans bereikte situatie, waarin voor alle overgebleven vissers een rendabele bedrijfsuitoefening op het IJsselmeer mogelijk is, ook bij eventuele inpoldering van de Markerwaard gehandhaafd zal blijven; dientengevolge behoeft een beslissing omtrent deze inpoldering ook niet te worden afgewacht om, zoals bij bovenvermeld artikel 4, van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 is voorzien, te bepalen dat de feitelijke grondslag voor het ontstaan van eventuele nieuwe aanspraken op een vergoeding resp. tegemoetkoming krachtens dat besluit is komen te vervallen. Dientengevolge zullen eventuele verzoeken om vergoeding resp. tegemoetkoming van degenen die de IJsselmeervisserij niet vóór het vastgestelde tijdstip hebben verlaten niet meer kunnen worden toegewezen.

Het onderhavige besluit komt er derhalve voor de betrokkenen – dat wil zeggen zowel voor de houders van een IJsselmeervisvergunning als voor degenen die in hun bedrijf aan boord van het vaartuig werkzaam zijn – op neer dat zij zich erover hebben te beraden of zij de IJsselmeervisserij zullen verlaten – om daarmee hun aanspraak op een vergoeding of tegemoetkoming in beginsel te behouden – dan wel hun bedrijf of werkzaamheden op eigen risico zullen voortzetten. De aard van deze door hem te nemen beslissing brengt mee dat deze bedrijfseconomisch gezien het beste vóór het begin van het nieuwe visseizoen, dat wil zeggen vóór 1 juni 1976 wordt genomen. Dit inzicht wordt gedeeld door de Generale Commissie, welke blijkens haar advies ook van oordeel is dat een situatie zoals die bij het vaststellen van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 voor ogen stond, is bereikt. Met het oog hierop is bedoeld tijdstip vastgesteld op 1 juni 1976. Vaststelling van het tijdstip is van algemene strekking en geschiedt derhalve bij algemene maatregel van bestuur. In verband daarmee is het besluit ingekleed als een wijziging van het Zuiderzeesteunbesluit 1963 en wel in die zin dat bedoeld tijdstip in de onderwerpelijke bepaling (artikel 4, eerste lid) wordt opgenomen en dat de artikelen 5 en 21, tweede lid, waarin daarnaar wordt verwezen dienovereenkomstig worden aangepast.

De belanghebbenden, die vóór 1 juni 1976 de IJsselmeervisserij zullen hebben verlaten, zullen een aanvraag om uitkering kunnen indienen bij de Rijksdienst ter uitvoering van de Zuiderzeesteunwet.

Gezien het betrekkelijk geringe aantal potentiële belanghebbenden waarom het hier gaat kan genoemde Rijksdienst bezwaarlijk nog voor onbepaalde tijd in stand worden gehouden voor de vaststelling van de uitkering, waarop zij aanspraak hebben. Anderzijds is het van belang dat de aanvragen zoveel mogelijk worden afgehandeld door deze Rijksdienst, die met de betreffende materie vertrouwd is. Daarom zal aan de bedoelde belanghebbenden per circulaire worden verzocht hun aanvraag mede met het oog op een zo snel mogelijke afwikkeling daarvan vóór 1 april 1976 in te dienen. Daarnaast zullen degenen die reeds vóór de bekendmaking van het onderhavige besluit de IJsselmeervisserij hebben verlaten (sommigen van hen zelfs reeds geruime tijd geleden) doch die het doen van een aanvraag om uitkering hebben uitgesteld, bij voorbeeld wegens het bezit van neveninkomsten die ingevolge de bestaande regeling tot zij 65 jaar zijn grotendeels met hun recht op uitkering zouden worden gecompenseerd, bij bekendmaking worden opgeroepen hun aanvraag in te dienen vóór het bovenbedoelde tijdstip.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. Westerterp